Pakkauksista tuli pienelle yritykselle kova ponnistus

Soini
Annukka Latvala

Soinilaisella perheyrityksellä on menossa vuoden kiireisin aika. Yrittäjä **Tiina Aittolampi** kerää nokkosta, voikukanlehtiä, vadelmanlehtiä, siankärsämönlehtiä ja muita luonnon antimia, jotka ovat juuri nyt parhaimmillaan.

Koivuista valutettiin mahlat talteen jo aiemmin. Kuusenkerkät ovat tulossa. Raparperiviljelmillä sato kypsyy.

– Se on aika iso prosessi, kun nostat ne raparperit, pilkot ja pakastat ja puristat mehun niistä. Sitten vasta päästään tekemään juomaa, Aittolampi sanoo.

– Ja vielä mesiangervon kukat pitää kerätä ja uuttaa. Ja horsmankukat kerätään itse.

Koivunmahlapohjaiset juomat ovat Nature Paavola Oy:n päätuote, mutta yritys valmistaa myös yrttimausteita. Tuotteiden kehittämisessä ja valmistuksessa olisi tekemistä yllin kyllin, mutta nyt mielessä kummittelee neljä kirjainta.

PPWR eli pakkaus- ja pakkausjäteasetus.

Tiina Aittolampi valmistaa luonnontuotteista elintarvikkeita Soinin Vehunkylässä. Kaikki alkoi koivunmahlasta. KUVAT: ANNUKKA LATVALA

EU:n uusi pakkausasetus astui voimaan helmikuussa. Sen tavoitteena on vähentää pakkausjätteen määrää sekä edistää kierrätystä ja pakkausten uudelleenkäyttöä.

Vielä ei tiedetä tarkasti, mitä kaikkea se vaatii yrityksiltä.

Nature Paavola käyttää tuotteissaan yli kymmentä erilaista pakkausta. *Kauppoihin ja suoraan kuluttajille menevät juomat pullotetaan omassa pullottamossa lasipulloihin, Lapland Hotelsille lähtevät pakataan muovipakkauksiin ja kartonkilaatikoihin.*

Yrttiseokset pakataan aromitiiviisiin paperipusseihin, joiden läpinäkyvä osa on kalvoa.

Uusi asetus vaatii, että pakkauksissa pitää kertoa tuotteiden sisällön lisäksi myös se, mistä materiaaleista pakkaus on tehty.

Jotkut nykyisin käytössä olevat pakkaustyypit kielletään kokonaan, kuten suurin osa kertakäyttöisistä muovipakkauksista. Vaatimukset tulevat voimaan portaittain. Siirtymäaikaa on vuoteen 2030 asti. Silloin kaikkien pakkausten pitäisi olla kierrätettäviä.

Tiina Aittolampi on koettanut ottaa selvää, mitä tämä kaikki vaatii yritykseltä ja milloin vaatimukset oikeasti tulevat voimaan, mutta tietoa on niukasti saatavilla.

Luonnontuotteista valmistettavat elintarvikkeet ovat vain osa vuonna 2018 perustetun Nature Paavolan liiketoimintaa. Yritys järjestää luonto- ja erämatkailua, pitopalvelua ja tekee myös maanrakennusta.

Vaikka luonnontuotepuoli teettää paljon työtä, niiden osuus noin 220 000 euron liikevaihdosta on tällä hetkellä noin 35 000 euroa.

Mahla on lyönyt itsensä läpi. Vuonna 2023 Foodwestin kanssa kehitelty horsmankukkakuohu pääsi tänä keväänä myyntiin Osuuskauppa Eepeen kaikkiin kauppoihin.

Yrttiseokset pakataan pusseihin ja juomat lasipulloihin.

Se oli valtava loikka.

– Iloinen olen. Porukka alkoi kiinnostua ja kysellä sen perään juuri, kun melkein olimme jo luovuttaneet.

Tiina Aittolampi pitää pakkausvaatimuksiin vastaamista mahdottomana ponnistuksena pienelle yritykselle.

– Onhan se sitä isoillekin yrityksille, mutta isossa yrityksessä varat ovat vähän toisenlaiset.

Ainakin kaikki etiketit pitää uusia, jos niihin täytyy saada pakkausten kierrätysmerkit ja materiaalimerkinnät. Mahdollisesti pakkauksiakin pitää muuttaa ja vaihtaa toimittajaa.

Tämä kaikki lisää kustannuksia ja vaatii aikaa. Se lisää painetta nostaa tuotteiden hintoja, joita moititaan jo nyt liian korkeiksi. Voi olla, että osasta tuotteista luovutaan ruljanssin vuoksi kokonaan.

– Me mietimme tosi tarkasti, että mitkä tuotteet meille jäävät. Voi olla, että yrtit jäävät kokonaan pois ja keskitymme tekemään kuohumahlaa, Aittolampi sanoo.

Asiantuntija Elina Huhta Seinäjoen ammattikorkeakoulusta tuntee pienten eteläpohjalaisyritysten tuskan. Hän on ollut asian kanssa tekemisissä kestäviin ruokaratkaisuihin liittyvissä aluekehityshankkeissa.

– Mitä pienempi toimija, sitä enemmän heillä on kädet täynnä ruuan tekemisessä ja tuotteiden valmistamisessa ja sitä vähemmän resursseja muutostöihin.

Nature Paavola pakkaa tuotteensa itse. Sekin vaihe vaatii paljon käsityötä.

Huhta on viimeisen vuoden ajan haalinut tietoa ja koettanut välittää sitä etenkin muutaman työntekijän mikroyrityksille, joita Etelä-Pohjanmaalla on parisataa, kun Reko-toimijatkin lasketaan mukaan.

– Periaatteessa säädökset koskevat heitäkin, jos he toimittavat tuotteitaan ostajille jonkinlaisissa muovipusseissa tai pakkaavat tuotteitaan jonkinlaiseen muoviin.

Muovia saa olla, mutta sitä pitää vähentää ja löytää sellaisia muovilaatuja, jotka ovat paremmin kierrätettävissä.

Ongelmana on, että korvaavia materiaaleja ei ole vielä olemassa esimerkiksi sellaisille elintarvikepakkauksille, joiden yksi tehtävä on estää nesteiden ja rasvojen valuminen ulos pakkauksesta.

– Yritykset joutuvat odottelemaan, tuleeko sellaisia pakkauksia, jotka sopivat heidän tuotteilleen, Elina Huhta sanoo.

Harva yritys pystyy kehittämään omia pakkauksiaan kuten sipsijätti Pringles, joka on oman ilmoituksensa mukaan käyttänyt 86 miljoonaa puntaa uuteen putkipakkaukseensa.

Seinäjoella toimiva elintarvikealan tuotekehitysyritys Foodwest Oy auttaa yrityksiä pakkausmateriaalien valinnoissa. Kehityspäällikkö **Jaakko Holtinkosken** mukaan uudistus vaatii koko elintarvikeketjulta paljon.

Lisäksi se tuo bisnesmahdollisuuksia pakkausvalmistajille.

– Tuotteiden pitäisi olla jo muutaman vuoden päästä markkinoilla, Holtinkoski sanoo.

Tulossa on myös EU-markkinoiden yhtenäiset pakkausmerkinnät lajittelun helpottamiseksi. Niiden pitäisi näkyä kaikissa pakkauksissa vuonna 2028, mutta niitä vasta suunnitellaan.

Elina Huhta on sanonut työpajoissa, että ellei pakkauksia tarvitse muista syistä uudistaa juuri tähän hätään, yritysten kannattaa odottaa, kunnes tietoa on enemmän saatavilla. Muutoin voi joutua hetken päästä tekemään taas kaiken uusiksi.

Näin ajatellaan myös Soinin Vehunkylällä.

– Täytyy tulla enemmän tietoa. Sitten katsotaan, mikä on se lopputulema, Tiina Aittolampi sanoo.